

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D., a Mgr. Filipa Skřivana v právní věci

žalobce: **Mgr. V. V.**
bytem X

proti
žalovanému: **nejvyšší státní zástupce**
sídlem Jezuitská 4, Brno

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím v tom, že nejvyšší státní zástupce žalobci písemně sdělil, že může nahlédnout do celého spisu Nejvyššího státního zastupitelství sp.zn. 7 Spr 77/2002 , a poté, co se žalobce dne 2.12.2020 dostavil, bylo mu umožněno nahlédnout jen do té části spisu, do které již bylo žalobci umožněno nahlédnout dříve,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Shrnutí žalobní argumentace

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá ochrany před nezákonným zásahem spočívajícím v tom, že nejvyšší státní zástupce žalobci písemně sdělil, že může nahlédnout do celého spisu Nejvyššího státního zastupitelství sp.zn. 7 Spr. 77/2002, a poté, co se žalobce dne 2.12.2020 dostavil, bylo mu umožněno nahlédnout jen do té části spisu, do které již bylo žalobci umožněno nahlédnout dříve.
2. Žalobce tedy navrhuje, aby zdejší soud vyslovil, že popsané jednání žalovaného bylo nezákonným zásahem. Na svém procesním postoji žalobce setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

II. Shrnutí procesního stanoviska žalovaného

3. Žalovaný namítá, že v žalobě chybí označení důkazů a návrhu výroku rozhodnutí a zásah považuje za nedostatečně konkretizovaný; žalobu navrhuje odmítnout, případně jako nedůvodnou zamítnout. Taktéž žalovaný setrval na svém procesním postoji po celou dobu řízení před zdejším soudem.

III. Posouzení věci

4. Žaloba byla podána včas (§ 84 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní /dále jen „s.ř.s.“/).
5. Aktivní legitimace v řízení o žalobě ve smyslu § 82 s.ř.s. svědčí každému, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech zásahem správního orgánu. Přímé zkrácení na svých právech postupem žalovaného je ze strany žalobce tvrzeno a je jím argumentováno. Tato podmínka řízení je tedy splněna.
6. Pokud jde o legitimaci pasivní, žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení zásah provádí. Tu je nepochybně správním orgánem žalovaný; jeho identifikace není spornou; spornou není ani skutečnost, že jde o správní orgán. I tato podmínka řízení je tedy splněna.
7. Pokud žalovaný namítal, že žaloba neobsahuje návrh výroku rozsudku a důkazů, a proto je třeba žalobu odmítnout, nemůže s ním zdejší soud souhlasit. Obě uvedené náležitosti totiž žalobce během řízení (při jednání) doplnil a žaloba tak věcně projednatelná je. Rovněž soud nesdílí názor žalovaného, že by žalobce jednání žalovaného, v němž spatřuje nezákonný zásah, nedostatečně specifikoval. Zdejšímu soudu (jakož i žalovanému) je z úřední činnosti známo, že žalobce brojí samostatnou žalobou proti rozhodnutí (usnesení) žalovaného ze dne 23.11.2020, č.j. 6 NZN 2558/2014-73, kterým bylo žalobci odepřeno nahlédnout do části spisu sp.zn. 7 Spr. 77/2002 (věc je vedena u zdejšího soudu pod sp.zn. 62 A 12/2012). Za této situace je pak z podané žaloby na ochranu před nezákonným zásahem zcela zřejmé, že za nezákonný zásah žalobce skutečně považuje toliko to jednání žalovaného, které je

v žalobě jako nezákonný zásah popsáno, tj. že žalovaný žalobci písemně sdělil, že může nahlédnout do celého spisu Nejvyššího státního zastupitelství sp.zn. 7 Spr. 77/2002, a poté, co se žalobce dne 2.12.2020 dostavil, bylo mu umožněno nahlédnout jen do té části spisu, která byla žalobci zpřístupněna již dříve. Žalobce tedy v této věci nebrojí proti neumožnění nahlédnutí do spisu (k tomu správně použil žalobu podle § 65 odst. 1 s.ř.s.), nýbrž proti tomu, že žalovaný žalobci nejprve slíbil, že mu nahlédnout do celého spisu umožní, avšak po žalobcově příjezdu tak neučinil.

8. Zdejší soud tedy žalobu posuzoval věcně; vycházel přitom ze skutkového a právního stavu zjištěného ke dni vydání rozsudku (§ 87 odst. 1 s.ř.s.).
9. Podle § 82 s.ř.s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
10. Podle § 87 odst. 2 věty první s.ř.s. soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem.
11. Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem může být důvodná tehdy, jsou-li současně splněny následující podmínky: žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých veřejných subjektivních právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li splněna byť jen jedna z uvedených podmínek, nelze ochranu podle § 82 a násl. s.ř.s. poskytnout (takto již rozsudek NSS ze dne 17.3.2005, č.j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS, a navazující konstantní judikatura). Jak uvedl rozšířený senát, zásahová žaloba „chrání proti jakýmkoli jiným aktům či úkonům veřejné správy směřujícím proti jednotlivci, které jsou způsobilé zasáhnout sféru jeho práv a povinností a které nejsou pouhými procesními úkony technicky zajišťujícími průběh řízení. Nemusí jít nutně o akty neformální povahy či jen o faktické úkony, nýbrž i o jakékoli jiné konání či opomenutí konat, nelze-li je podřadit pod pojem rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Zásahem proto může být i nezákonná nečinnost spočívající v neučinění nějakého úkonu jiného než rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.“ (usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2010, čj. 7 Aps 3/2008-98, č. 2206/2011 Sb. NSS).
12. Ze spisu k tomu vyplynulo, že žalobce dne 3.11.2020 požádal žalovaného o nahlédnutí do celého spisu Nejvyššího státního zastupitelství sp.zn. 7 Spr. 77/2002 o jmenování žalobce nejvyšším státním zástupcem. Žalobce v žádosti mj. uvedl, že žádá o nahlédnutí do spisu, „a to konkrétně do listin založených na čísle listů: 64-66, 83, 84, 85, 86 až 90, 104, 105, 225 až 229, 250, 252, 253, 260a, 301 až 306 a do spisového přehledu“. Žalobce dále uvedl, že má na jmenování státním zástupcem trvale zájem a že neodůvodnění nepředložení návrhu na jmenování žalobce státním zástupcem bylo nesprávné a rozporné se zákonem. Žalobce několikrát v žádosti zopakoval, že hodlá nahlédnout právě do té části spisu, do níž mu v minulosti nahlédnout nebylo umožněno. Uvedl také, že se hodlá dozvědět důvody nepředložení návrhu na jeho jmenování státním zástupcem. Závěrem žalobce uvedl, že se z

tisku dozvěděl o kandidatuře nejvyššího státního zástupce na soudce Evropského soudu pro lidská práva a má za to, že by jeho žádosti tak mohl vyhovět.

13. Dne 12.11.2020 zpracoval příslušný pracovník žalovaného „informaci“ pro žalovaného, v níž uvedl, že navrhuje postupovat shodně jako v roce 2017, kdy žalobci nebylo umožněno do celého spisu nahlédnout, resp. kdy bylo umožněno nahlédnout toliko do těch listin, které žalobce buď sám zaslal, nebo do těch, které byly zaslány žalobci. Správní rozhodnutí přislíbil vyhotovit neprodleně. Nejvyšší státní zástupce informaci parafoval dne 16.11.2020.
14. Přípisem z téhož den bylo žalobci sděleno, že ve věci jeho „žádosti o nahlédnutí do celého správního spisu Nejvyššího státního zastupitelství sp.zn. 7 SPR 77/2020“ může do „předmětného spisu“ nahlédnout a byly mu navrženy tři možné termíny, kdy tak může učinit.
15. Dne 18.11.2020 byl zpracován koncept usnesení, kterým bylo žalobci podle § 38 odst. 6 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, odepřeno nahlédnout do spisu Nejvyššího státního zastupitelství sp.zn. 7 Spr 77/2002 v jeho části, a to do listin založených na čl. 64-66, 83, 84, 85, 86 až 90, 104, 105, 225 až 229, 250, 252, 253, 260, 260a, 301 až 318, 321 a do spisového přehledu. Podle odůvodnění tohoto usnesení bylo o žalobcově žádosti o nahlédnutí do spisu již rozhodováno a usnesením ze dne 7.11.2017 bylo nahlédnutí do uvedených listin spisu odepřeno s tím, že se jedná o listiny interní povahy státního zastupitelství a žalobcem uváděné důvody nemohou prolomit veřejný zájem na zachování mlčenlivosti o obsahu těchto listin. K témuž závěru dospěl žalovaný i v tomto usnesení, neboť uzavírá, že žalobce ani v žádosti nyní posuzované neprokázal právní zájem ani jiný vážný důvod. Takovým důvodem totiž není požadavek na nové posouzení ani kandidatura žalovaného na soudce Evropského soudního dvora. Koncept usnesení byl žalovaným podepsán dne 24.11.2020 a v pokynu k vypravení bylo uvedeno „rozhodnutí neexpedovat – bude předáno osobně“.
16. Dne 1.12.2020 žalobce zaslal žalovanému přípis, v němž děkuje za rychlé a kladné vyřízení jeho žádosti o nahlížení do celého správního spisu a že do spisu nahlédne dne 2.12.2020.
17. Jak vyplynulo ze záznamu o nahlížení do spisu, dne 2.12.2020 se žalobce dostavil k žalovanému a bylo mu předáno usnesení ze dne 23.11.2020, č.j. 6 NZN 2558/2014-73, kterým bylo žalobci odepřeno nahlédnout do spisu sp.zn. 7 Spr 77/2002 v jeho části, a to do listin založených na čl. 64-66, 83, 84, 85, 86 až 90, 104, 105, 225 až 229, 250, 252, 253, 260, 260a, 301 až 318, 321 a do spisového přehledu. Žalobci bylo umožněno nahlédnout pouze do té části spisu, do níž nebylo nahlížení odepřeno.
18. V daném případě je ze spisu zřejmé, že žalobce skutečně žádal o nahlédnutí do celého spisu sp.zn. 7 Spr 77/2002, zejména pak do konkrétně uvedených listin, do nichž mu v minulosti žalovaný nahlédnout neumožnil. Zároveň je zřejmé, že tato skutečnost byla žalovanému velice dobře známa již od 18., resp. 23.11.2020, kdy vyhotovil usnesení o částečném odepření do spisu. Pokud pak tuto skutečnost žalobci nesdělil a naopak mu sdělil, že do spisu nahlédnout přijet může, nepostupoval korektně a v souladu s § 6 odst. 2 správního řádu, podle něhož mají správní orgány postupovat tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady, a dotčené osoby co možná nejméně zatěžovaly.
19. Podle zdejšího soudu však toto jednání žalovaného nedosahuje takové intenzity, aby mohlo být hodnoceno jako nezákonný zásah ve smyslu § 82 s.ř.s. Byť je soud toho názoru, že žalovaný měl žalobci rozhodnutí o částečném odepření nahlížení doručit současně

s vyrozuměním o tom, že do spisu nahlédnout může, nedošlo takovým postupem k žádnému zásahu do žalobcových veřejných subjektivních práv. Právě takový zásah je přitom podmínkou sine qua non, aby bylo možno určité jednání správního orgánu označit nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s.ř.s. Uvedené jednání žalovaného totiž zasáhlo toliko do žalobcových soukromých práv (způsobilo mu ztrátu času a peněz, neboť se zcela zbytečně dostavil k žalovanému).

20. Namítá-li žalobce zásah do zásady dobré správy, tak zdejší soud neshledal porušení této zásady v takové míře, aby bylo možno být vyhodnoceno jako nezákonný zásah. Pokud jde o tvrzený zásah do zásady „zákazu schválností“ ze strany veřejné správy, tak takovou zásadu správní řád nezná, navíc zdejší soud pevně věří, že se tohoto jednání žalovaný dopustil pouze nedopatřením (aniž si uvědomil, že žalobci tímto postupem může způsobit škodu) a nejednalo se tak o „schválnost“ ve vztahu k žalobci. Pokud jde o tvrzené porušení „práva žalobce nahlédnout do spisu“ a „právo žalobce na řádné řízení“, tak i kdyby se žalovaný takových porušení dopustil, mívá to předmět daného přezkumu (tím je tvrzený nezákonný zásah). Otázka, zda žalovaný postupoval v souladu se zákonem, pokud žalobci neumožnil nahlédnout do spisu, totiž není předmětem tohoto řízení, nýbrž řízení o žalobě proti usnesení žalovaného o odepření nahlížení do spisu (ta je vedena u zdejšího soudu pod sp.zn. 62 A 12/2021).
21. Zdejší soud nepovažoval za potřebné dokazovat videozáznamem ze dne 2.12.2020, jak navrhoval žalobce, neboť skutečnost, že žalobci spis v celém rozsahu zpřístupněn nebyl, není sporná. Současně pro rozhodnutí ve věci nebylo třeba zjišťovat, zda byl žalobce při nahlížení překvapen či zda sdělil, že se mu „z chování žalovaného udělalo špatně“. Rovněž nebylo třeba zjišťovat, jakou spotřebu má žalobcův automobil, či zda se žalobce telefonicky u žalovaného ujišťoval, zda bude spis k nahlížení připraven.
22. Zdejší soud tak uzavírá, že v postupu žalovaného žádný nezákonný zásah neshledal, a proto žalobu jako nedůvodnou podle § 87 odst. 3 s.ř.s. zamítl.

IV. Náklady řízení

23. O nákladech řízení zdejší soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení; to by náleželo procesně úspěšnému účastníkovi, žalovanému. Zdejší soud však nezjistil, že by žalovanému vznikly náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 27.5.2021

Petr Šebek v.r.
předseda senátu